EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 24.8.2020
COM(2020) 455 final

2020/0214 (NLE)

Förslag till

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

om beviljande av tillfälligt stöd enligt rådets förordning (EU) 2020/672 till Polen för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation till följd av covid-19-utbrottet

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

I rådets förordning (EU) 2020/672 (nedan kallad *SURE-förordningen*) fastställs den rättsliga ramen för att ge ekonomiskt stöd från unionen till medlemsstater som drabbas av, eller allvarligt hotas av, stora ekonomiska störningar till följd av covid-19-utbrottet. Stöd som ges enligt SURE-förordningen ska framför allt användas för att finansiera system för korttidsarbete eller liknande åtgärder som har till syfte att skydda anställda och egenföretagare och därmed minska arbetslöshet och inkomstförluster, samt, som en komplettering, för att finansiera vissa hälsorelaterade åtgärder, särskilt på arbetsplatser.

Den 6 augusti 2020 ansökte Polen om ekonomiskt stöd enligt SURE-förordningen. I enlighet med artikel 6.2 i SURE-förordningen har kommissionen samrått med de polska myndigheterna för att kontrollera den plötsliga och allvarliga ökningen av faktiska och planerade utgifter som har ett direkt samband med system för korttidsarbete och liknande åtgärder till följd av covid-19-pandemin. Det handlar framför allt om följande:

(1) En tillfällig sänkning av de sociala avgifterna för egenföretagare och företag som sysselsätter högst 50 personer för att skydda arbetsplatser mot effekterna av covid-19-utbrottet. Denna sänkning tillämpades under perioden mars–maj 2020. Företag med högst 10 anställda och egenföretagare – i de flesta fall – kunde dra nytta av en fullständig minskning, medan minskningen för enheter som sysselsätter mellan 10 och 50 personer uppgick till 50 %.

(2) En förmån för att täcka kostnader för driftsavbrott riktad till egenföretagare och personer som arbetar enligt civilrättsliga avtal, vilka har drabbats av en intäktsminskning till följd av krisen. Åtgärden består av ett schablonbelopp för egenföretagare (50 eller 80 % av minimilönen – beroende på inkomstminskningens omfattning) och arbetstagare med atypiska anställningsavtal (upp till 80 % av minimilönen) för att kompensera för inkomstminskningar.

(3) Subventioner till löner och sociala avgifter förutsatt att omsättningen minskat till följd av krisen. Oberoende av deras storlek kan företagen begära en tillfällig medfinansiering av sina kostnader för löner och sociala avgifter.

(4) Subventioner till egenföretagare utan anställda. Bidragen utgör en tillfällig medfinansiering av en del av driftskostnaderna för fysiska personer utan anställda. Beloppet beror på minskningen av omsättningen och uppgår till mellan 50 och 90 % av minimilönen.

(5) En åtgärd omfattande lån som är möjliga att omvandla till bidrag till egenföretagare, mikroföretag och icke-statliga organisationer. Genom åtgärden kan mikrolån på högst 5 000 zloty erbjudas. Lånen får omvandlas till bidrag om mottagaren fortsätter sin verksamhet under tre månader efter det att lånet betalats ut. Polen har lämnat relevant information till kommissionen.

På grundval av de uppgifter som är tillgängliga föreslår kommissionen att rådet ska anta ett genomförandebeslut om att bevilja ekonomiskt stöd till Polen enligt SURE-förordningen för att stödja ovannämnda åtgärder.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Förslaget är helt förenligt med rådets förordning (EU) 2020/672, på grundval av vilken det läggs fram.

Förslaget kompletterar en annan unionsrättsakt som möjliggör stöd till medlemsstater i krissituationer, nämligen rådets förordning (EG) nr 2012/2002 av den 11 november 2002 om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond (*förordning (EG) nr 2012/2002*). Den rättsakten ändras genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/461, som antogs den 30 mars, för att utvidga tillämpningsområdet till att även omfatta större hot mot folkhälsan och för att definiera särskilda insatser som ska kunna finansieras.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Förslaget är en av flera åtgärder som tagits fram för att hantera den pågående covid-19-pandemin – ett annat exempel är investeringsinitiativet mot effekter av coronaviruset – och det är ett komplement till andra sysselsättningsstödjande instrument som Europeiska socialfonden och Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi)/InvestEU. Genom att i den specifika situation som uppstått till följd av utbrottet av covid-19 stödja medlemsstaterna genom upp- och utlåning skapar detta förslag en andra försvarslinje för att finansiera system för korttidsarbete och liknande åtgärder som skyddar sysselsättningen och därmed anställda och egenföretagare mot risken för arbetslöshet.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden för denna rättsakt är rådets förordning (EU) 2020/672.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Förslaget läggs fram med anledning av en ansökan från en medlemsstat och är ett uttryck för europeisk solidaritet genom att ekonomiskt stöd från unionen ges i form av tillfälliga lån till en medlemsstat som drabbats av utbrottet av covid-19. Det ekonomiska stödet fungerar som en andra försvarslinje genom att tillfälligt bidra till staternas ökade offentliga utgifter för system för korttidsarbete och liknande åtgärder, så att de kan skydda sysselsättningen och därmed anställda och egenföretagare mot risken för arbetslöshet och förlorad inkomst.

Stödet kommer att hjälpa den drabbade befolkningen och mildra den nuvarande covid-19-krisens direkta effekter på samhället och ekonomin.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen. Det går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen med detta instrument.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

Det brådskande behovet av att utarbeta förslaget så att det utan onödigt dröjsmål kan antas av rådet innebar att det inte var möjligt att genomföra ett samråd med berörda parter.

- **Konsekvensbedömning**

På grund av förslagets brådskande karaktär gjordes ingen konsekvensbedömning.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Kommissionen bör få möjlighet att ta upp lån på finansmarknaderna för att sedan låna vidare till en medlemsstat som ansöker om ekonomiskt stöd enligt SURE-förordningen.

Utöver medlemsstaternas garantier byggs andra skyddsåtgärder in i ramen för att säkerställa programmets ekonomiska soliditet:

- En strikt och försiktig ekonomisk förvaltning.
- En låneportfölj som begränsar koncentrationsrisken, den årliga exponeringen och alltför stor exponering mot enskilda medlemsstater, samtidigt som de medlemsstater som har störst behov kan garanteras tillräckliga resurser. och
- Möjlighet att refinansiera lånen.

2020/0214 (NLE)

Förslag till

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

om beviljande av tillfälligt stöd enligt rådets förordning (EU) 2020/672 till Polen för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation till följd av covid-19-utbrottet

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av rådets förordning (EU) 2020/672 av den 19 maj 2020 om inrättande av ett europeiskt instrument för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (SURE) till följd av covid-19-utbrottet[1], särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

(1) Den 6 augusti 2020 ansökte Polen om ekonomiskt stöd från unionen i syfte att komplettera landets nationella ansträngningar att hantera effekterna av covid-19-utbrottet och dess socioekonomiska konsekvenser för arbetstagarna.

(2) Covid-19-utbrottet och de extraordinära åtgärder som Polen har vidtagit för att begränsa utbrottet och dess socioekonomiska och hälsorelaterade effekter förväntas på ett dramatiskt sätt påverka landets offentliga finanser. I kommissionens vårprognos 2020 förväntades Polens offentliga underskott uppgå till 9,5 % av bruttonationalprodukten (BNP) och den offentliga skulden till 58,5 % av BNP i slutet av 2020. I kommissionens interimsprognos sommaren 2020 beräknas Polens BNP minska med 4,6 % 2020.

(3) Covid-19-utbrottet har även immobiliserat en stor del av arbetskraften i Polen. Detta har lett till en plötslig och kraftig ökning av Polens offentliga utgifter till följd av en minskning av bidragen till socialförsäkringssystemen från egenföretagare och företag som sysselsätter högst 50 personer, en förmån för att täcka kostnader för driftsavbrott riktad till egenföretagare och personer som arbetar enligt civilrättsliga avtal, subventioner för att täcka löner och sociala avgifter, subventioner till egenföretagare utan anställda och lån till egenföretagare, mikroföretag och icke-statliga organisationer som kan omvandlas till bidrag, enligt vad som anges i skälen 4–8.

(4) Mer specifikt infördes genom ”lagen av den 2 mars 2020 om särskilda lösningar för att förebygga, motverka och utrota covid-19 och andra infektionssjukdomar och krissituationer som orsakas av dem”[2], som det hänvisas till i Polens ansökan av den 6 augusti 2020, en tillfällig sänkning av socialförsäkringsavgifterna för egenföretagare och företag som sysselsätter högst 50 personer för att skydda arbetsplatser med anledning av covid-19-utbrottet. Denna sänkning tillämpades under perioden mars–maj 2020. Företag med högst 10 anställda och egenföretagare – i de flesta fall – kunde dra nytta av en fullständig minskning, medan minskningen för enheter som sysselsätter

[1] EUT L 159, 20.5.2020, s. 1.
[2] Dz.U. 2020 poz. 374, i sin ändrade lydelse.

mellan 10 och 50 personer uppgick till 50 %. Den tillfälliga minskningen av bidragen till socialförsäkringssystemen kan betraktas som en åtgärd liknande system för korttidsarbete, på det sätt som avses i förordning (EU) 2020/672, eftersom åtgärden, avseende egenföretagare, syftar till att skydda dem från en minskning eller förlust av inkomst och avseende företag med högst 50 anställda stöder de anställda i företagen som fortsätter att vara anställda ända till åtgärdens slut. Den tillfälliga minskningen av socialförsäkringsavgifterna innebär uteblivna intäkter för den offentliga sektorn, som vid genomförandet av rådets förordning (EU) 2020/672 kan anses motsvara offentliga utgifter.

(5) Vidare har myndigheterna infört en förmån för att täcka kostnader för driftsavbrott riktad till egenföretagare och personer som arbetar enligt civilrättsliga avtal vilka har drabbats av en intäktsminskning till följd av krisen. Åtgärden består av ett schablonbelopp för egenföretagare (50 eller 80 % av minimilönen – beroende på inkomstminskningens omfattning) och arbetstagare med atypiska anställningsavtal (upp till 80 % av minimilönen) för att kompensera för inkomstminskningar.

(6) Subventioner till löner och sociala avgifter har införts förutsatt att omsättningen minskat på grund av krisen. Oberoende av deras storlek kan företagen begära en tillfällig medfinansiering av sina kostnader för löner och sociala avgifter. Subventioner avsedda för löner och sociala avgifter kan betraktas som en åtgärd liknande system för korttidsarbete, på det sätt som avses i förordning (EU) 2020/672, när det gäller utgifter som uppstår för företag som tillämpar korttidsarbete, frivilliga arbetstidsminskningar eller när de anställda varit fortlöpande anställda upp till senast tillgängliga utfallsdata, eftersom subventionerna kräver att företagen upprätthåller anställningen, antingen under perioden med förkortad arbetstid eller fram till senast tillgängliga utfallsdata.

(7) Myndigheterna har infört bidrag till egenföretagare utan anställda. Bidragen utgör en tillfällig medfinansiering av en del av driftskostnaderna för fysiska personer utan anställda. Beloppet beror på minskningen av omsättningen och uppgår till mellan 50 och 90 % av minimilönen.

(8) Slutligen har myndigheterna infört en åtgärd som innebär lån möjliga att omvandla till bidrag till egenföretagare, mikroföretag och icke-statliga organisationer. Genom åtgärden kan mikrolån på högst 5 000 zloty erbjudas. Lånen får omvandlas till bidrag om mottagaren fortsätter sin verksamhet under tre månader efter det att lånet betalats ut. För att uppfylla kravet om offentliga utgifter bör endast utgifter för lån som omvandlas till bidrag stödjas enligt förordning (EU) 2020/672.

(9) Polen uppfyller de villkor för att få ansöka om ekonomiskt stöd som anges i artikel 3 i förordning (EU) 2020/672. Polen har tillhandahållit kommissionen lämplig bevisning för att de faktiska och planerade offentliga utgifterna har ökat med 11 668 118 894 EUR från och med den 1 februari 2020 på grund av de nationella åtgärder som har vidtagits för att hantera de socioekonomiska effekterna av covid-19-utbrottet. Detta utgör en plötslig och kraftig ökning eftersom den både beror på nya åtgärder och en utvidgning av befintliga åtgärder som omfattar en betydande andel av företagen och arbetskraften i Polen.

(10) Kommissionen har i enlighet med artikel 6 i förordning (EU) 2020/672 samrått med Polen och kontrollerat den plötsliga och kraftiga ökningen av de faktiska och planerade offentliga utgifterna med direkt anknytning till system för korttidsarbete och liknande åtgärder.

(11) Ekonomiskt stöd bör därför ges för att hjälpa Polen att hantera de socioekonomiska effekterna av de stora ekonomiska störningar som är en följd av covid-19-utbrottet.

(12) Detta beslut bör inte påverka resultatet av eventuella förfaranden som rör snedvridningar av den inre marknadens funktion som kan komma att inledas, särskilt enligt artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget. Beslutet befriar inte medlemsstaterna från deras skyldighet att i enlighet med artikel 108 i EUF-fördraget till kommissionen anmäla alla planerade statliga stödåtgärder.

(13) Polen bör regelbundet informera kommissionen om genomförandet av de planerade offentliga utgifterna för att göra det möjligt för kommissionen att bedöma i vilken utsträckning Polen har genomfört utgifterna.

(14) Beslutet att ge ekonomiskt stöd har fattats med beaktande av Polens befintliga och förväntade behov, de ansökningar om ekonomiskt stöd enligt förordning (EU) 2020/672 som andra medlemsstater redan lämnat in eller planerar att lämna in, samt med tillämpning av principerna om likabehandling, solidaritet, proportionalitet och insyn. Framför allt har lånebeloppet fastställts för att säkerställa efterlevnad av de försiktighetsregler som gäller låneportföljen enligt rådets förordning (EU) 2020/672.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Polen uppfyller villkoren i artikel 3 i förordning (EU) 2020/672.

Artikel 2

1. Unionen ska göra ett lån på högst 11 236 693 087 EUR tillgängligt för Polen. Lånet ska ha en längsta genomsnittlig löptid på 15 år.

2. Det ekonomiska stöd som beviljas genom detta beslut ska vara tillgängligt under en period på 18 månader från och med den första dagen efter ikraftträdandet av detta beslut.

3. Kommissionen ska göra unionens ekonomiska stöd tillgängligt för Polen i högst tio delbetalningar. En delbetalning får delas upp i en eller flera trancher. Trancherna i den första delbetalningen får ha en längre löptid än den längsta genomsnittliga löptid som avses i punkt 1. I sådana fall ska löptiderna för ytterligare trancher fastställas på ett sätt som innebär att den längsta genomsnittliga löptid som avses i punkt 1 respekteras när alla delbetalningar har verkställts.

4. Den första delbetalningen ska verkställas med förbehåll för att det låneavtal som föreskrivs i artikel 8.2 i förordning (EU) 2020/672 träder i kraft.

5. Polen ska bära de finansieringskostnader för unionen som avses i artikel 4 i förordning (EU) 2020/672 för varje delbetalning samt eventuella avgifter, kostnader och utgifter som unionen ådrar sig till följd av finansieringen.

6. Kommissionen ska besluta om delbetalningarnas storlek och verkställande, samt om tranchernas storlek.

Artikel 3

Polen får finansiera följande åtgärder:

En sänkning av de sociala avgifterna i enlighet med artikel 31zo i lagen av den 2 mars 2020 om särskilda lösningar för att förebygga, motverka och utrota covid-19 och andra infektionssjukdomar och krissituationer som orsakas av dem, för den del av utgifterna som rör stöd till egenföretagare och, för företag med högst 50 anställda, den del av utgifterna som avser anställda som varit fortlöpande anställda.

En förmån för att täcka kostnader för driftsstopp riktad till egenföretagare och personer som arbetar enligt civilrättsliga avtal, i enlighet med artiklarna 15zq och 15zua i lagen av den 2 mars 2020 om särskilda lösningar för att förebygga, motverka och utrota covid-19 och andra infektionssjukdomar och krissituationer som orsakas av dem.

Subventioner till löner och socialförsäkringsavgifter för företag som använder korttidsarbete eller frivilliga arbetstidsminskningar eller när de anställda varit fortlöpande anställda, i enlighet med artiklarna 15g, 15ga, 15gg, 15zzb, 15zze och 15zze[2] i lagen av den 2 mars 2020 om särskilda lösningar för att förebygga, motverka och utrota covid-19 och andra infektionssjukdomar och krissituationer som orsakas av dem.

Subventioner till egenföretagare utan anställda i enlighet med artikel 15zzc i lagen av den 2 mars 2020 om särskilda lösningar för att förebygga, motverka och utrota covid-19 och andra infektionssjukdomar och krissituationer som orsakas av dem.

Lån som kan omvandlas till subventioner till egenföretagare, mikroföretag och icke-statliga organisationer, för det belopp som faktiskt omvandlats till bidrag, i enlighet med artikel 15zzd och 15zzda i lagen av den 2 mars 2020 om särskilda lösningar för att förebygga, motverka och utrota covid-19 och andra infektionssjukdomar och krissituationer som orsakas av dem.

Artikel 4

Polen ska senast den [*DATE: 6 månader efter offentliggörandet av detta beslut*] och därefter var sjätte månad informera kommissionen om genomförandet av de planerade offentliga utgifterna till dess att de är helt genomförda.

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till Republiken Polen.

Artikel 6

Detta beslut ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande